

Bijlage 2 - Tussenevaluatie van de pilot betaalde dienstverlening

Tijdens de Begrotingsbehandeling BHOS op 19 november 2014 en het Algemeen Overleg *Economische missies* van 19 november 2015 is de Tweede Kamer een tussenevaluatie van de pilot betaalde dienstverlening toegezegd. De pilot betaalde dienstverlening richt zich op de vraag *'of beprijzen van meer producten en diensten een bijdrage kan leveren aan het in stand houden van een brede en kwalitatief betere dienstverlening, of de invoering van een eigen bijdrage niet prohibitief werkt en of het bedrijfsleven directer kan worden betrokken bij de dienstverlening door de posten'*.

De pilot is ingericht voor onderdelen van de economische dienstverlening in Duitsland, Frankrijk en Brazilië in overleg met het ambassadenetwerk. In deze landen wordt onderzocht welk effect het vragen van een eigen bijdrage heeft op de vraag naar, kwaliteit van en beschikbaarheid van de economische diensten die de overheid aanbiedt. Ook wordt onderzocht welk effect deze vorm van beprijzing heeft op de samenwerking met, en participatie van private dienstverlenende partijen. Tenslotte wordt het effect van beprijzing op de begroting berekend. Op basis van deze tweejarige pilot (december 2014-december 2016) wordt voor het eind van 2016 vastgesteld of het wenselijk is om dit systeem van beprijzing van economische dienstverlening verder uit te breiden.¹

Het vragen van een eigen bijdrage van private partijen is niet geheel nieuw. Ondernemers betalen al om deel te nemen aan bedrijvenmissies (€950), voor het uitvoeren van een zakenpartnerscan (€500) en dragen bij via publiek-private samenwerkingsvormen.

Als eerste stap is in 2015 nagegaan welke mogelijkheden er bestaan voor verhuur van gebouwen van de Nederlandse overheid in het buitenland aan private partijen, voor bijvoorbeeld seminars en evenementen, en voor beprijzen van het gebruik van netwerkfaciliteiten. Per 1 mei 2015 wordt in de pilot-landen ook een bijdrage gevraagd voor uitgebreide informatievoorziening ('Informatie op Maat' €200). Hierbij dient te worden opgemerkt dat economische diplomatie (publieke taak) en eerstelijns vraagbeantwoording kosteloos blijven en dus buiten het bereik van de pilot vallen. Dit laatste om geen drempel op te werpen voor mkb-bedrijven die zich op de buitenlandse markt oriënteren.

Uitkomsten tussenevaluatie

- De huidige inkomsten uit de betaalde dienstverlening blijken onvoldoende om de sluiting van een economische post - zoals oorspronkelijk beoogd werd met de moties Sjoerdsma en Van Bommel - te voorkomen.² Wel kan met de inkomsten de kwaliteit en het bereik van de economische dienstverlening van een post worden verbeterd. Doordat de bezuiniging op de posten tijdens de looptijd van de pilot is teruggedraaid, is de focus van de pilot op verbetering van de kwaliteit en het bereik van de dienstverlening komen te liggen. Het is echter nog te vroeg om het effect op de kwaliteit vast te stellen of om te kunnen aangeven of beprijzing bijdraagt aan een betere publiek-private samenwerking op dit gebied.
- De uitbreiding van het betaalde dienstenpakket hebben geen prohibitieve gevolgen op de dienstverlening. Ondernemers geven aan dat ze bereid zijn voor maatwerk te willen betalen. Er zijn geen noemenswaardige negatieve reacties op de introductie van de eigen bijdrage bekend. Er zijn ook geen aanwijzingen dat betaalde diensten in deze vorm het midden- en kleinbedrijf zou belemmeren in hun handelen.
- Er is sprake van een lichte afname van 'Informatie op Maat'-dienstverlening in de drie pilotlanden. Bedrijven die zich nog slechts aan het oriënteren zijn op een bepaalde markt haken voor deze vorm van dienstverlening eerder af wanneer er betaald moet worden. Beprijzing lijkt zo te zorgen voor een kleine drempel die de serieuze bedrijven scheidt van de minder serieuze bedrijven. Hierdoor wordt het overheidsgeld effectiever besteed.
- Er kan worden vastgesteld dat er een verschil is in de afzet van betaalde diensten per pilotland. In Brazilië nam het aantal aanvragen ten gevolge van de verslechterende economische vooruitzichten voor betaalde en onbetaalde diensten sterk af. In Frankrijk is het beeld meer diffuus, en in Duitsland is de vraag naar betaalde en onbetaalde diensten onverminderd hoog.

¹ Toezegging AO d.d. 9 september 2014.

² Inkomsten uit eigen bijdrage 2015: Zakenpartnerscan: AFGEROND 136, voorraad 57 (verplichte eigen bijdrage van €500) totale inkomsten: €96.500. Informatie op Maat (IOM): Afgerond: 561, voorraad 96, totale inkomsten indien IOM vaste bijdrage heeft van €200,-: €131.400.

Bijlage 3 – Bereik van het bedrijfsleveninstrumentarium

In onderstaande tabellen is het bereik van het bedrijfsleveninstrumentarium opgenomen. Regelingen gericht op partnerschappen: PIB = Partner in International Business; FDOV= Faciliteit Duurzaam Ondernemen en Voedselzekerheid en FDW = Fonds Duurzaam Water. Regelingen gericht op bedrijven: EKV= Export Krediet Verzekering; DTIF= Dutch Trade and Investment Fund; DGGF= Dutch Good Growth Fund; DRIVE= Development Related Infrastructure Investment Vehicle en DHI = Demonstratieprojecten, haalbaarheidsstudies en Investeringsvoorbereidingsstudies / DHK = Demonstratieprojecten, Haalbaarheidsstudies en Kennisverwerving. De DHK regeling is in 2015 omgevormd tot de regeling DHI. Hiermee is het onderdeel Kennisverwerving uit de regeling verdwenen. Het onderdeel Investeringsvoorbereidingsstudies is als aparte module in de regeling opgenomen.

Partnerschappen: bereik, type markt en sectoren

Instrument	Samenstelling consortia			Type markt
	MKB in %	grootbedrijf in %	overige partijen	
PIB	65	35	kennisinstellingen en publieke partijen	traditioneel, opkomend en zich ontwikkelend
FDOV	75*	25*	kennisinstellingen, NGOs en publieke partijen	opkomend en zich ontwikkelend
FDW	55*	33*	kennisinstellingen, NGOs en publieke partijen	opkomend en zich ontwikkelend

* Het gaat hier zowel om Nederlandse bedrijven als lokale bedrijven

Bedrijven: bereik en type markt

Instrument	Bereik in %		Type markt
	MKB	grootbedrijf	
EKV*	25	75	Traditioneel en opkomend
DTIF**	-	-	Traditioneel en opkomend
DGGF	94	6	Opkomend en zich ontwikkelend
DRIVE***	80	20	Opkomend en zich ontwikkelend
DHI/DHK	100	0	Opkomend en zich ontwikkelend

* Het betreft hier aanvragen voor de EKV in 2015.

** Gegevens nog onbekend. De DTIF treedt september 2016 in werking.

*** Het gaat hier om quick-scans van mogelijke projecten: er zijn nog geen projecten van start gedaan die door DRIVE worden ondersteund. Er zijn 90 quick-scans uitgevoerd van mogelijke projecten, waarvan 80% van het midden- en kleinbedrijf en 20% van het grootbedrijf.